

Slovenski dom

Štev. 19

V Ljubljani, v ponedeljek, 25. januarja 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Vojni poročili št. 974 in 975 Osvojitev novih važnih postojank na tunizij- skem bojišču

**2 parnika potopljena, 1 rušilec
zadet, 16 letal sestreljenih**

Italijansko uradno vojno poročilo št. 974

Včeraj so se nadaljevali boji med obojimi motoriziranimi enotami južno od Tripolisa.

Osnovno letalstvo je s ponovnimi nastopi podpiralo boje na kopnem.

To noč so po hudih bojih prejšnjih dni osne čete izpraznile Tripolis in krenile proti zahodu.

V Tunisu so italijanske in nemške čete povečale uspehe, ki so jih dosegle prejšnje dni.

Protiletalsko topništvo naše divizije je sestrelilo eno ameriško letalo.

Dne 22. januarja zvečer so skupine bombnikov nastopale nad pristaniščem v Boni, kjer so zadale naprave ter povzročile požare in eksplozije. Nato je skupina torpednih letal navzlic neugodnim vremenskim razmeram prispela nad zaliv v Boni ter je s torpedi zadela tri parnike, od katerih je dva zatrdno potopila, tretjega hudo poškodovano, še en parnik pa je bil zadet pri vstopu v pristanišče. Vsa naša letala so se vrnila.

Na Sredozemlju so naše podmornice potopile dve sovražni trgovski ladji.

Nasprotna letala so bombardirala Ispico v pokrajini Siracusa. Pachino (Sirakuza) in Noto. Med civilnim prebivalstvom so bile tri osebe mrtve, ena pa ranjena.

Italijansko uradno vojno poročilo št. 975

Premiki italijansko-nemške oklepne armade proti novim razporeditvenim postojankam so nadaljujejo v redu ter pravilno. Včeraj so bili samo posamični nastopi oklepnih enot, ki so jim dale opravka naše zadnje straže.

Naši lovci so v letalskih dvobojih uničili eno nasprotnikovo letalo.

Na tunizijskem predelu je med boji, ki so nam prinesli še eno nasprotnikovo postojanko, bilo dobljenih 275 ujetnikov in zajeto vojno blago.

V zadnjih dveh dneh kaže, da je bilo zbitih 16 nasprotnikovih letal; 10 po nemških loveh, 6 pa po protiletalskem topništvu. Med neplodnim napadom torpednih letal na naš konvoj sta dva stroja treščila v morje, zadeta po točnih strelah s spremljevalnih ladij.

Nasprotnikova letala so blizu Castellamare del Golfo (Sicilija) obstreljevala potniški vlak. Poročajo o 7 mrtvih in 30 ranjenih.

Drugi napadi na katalonijske pokrajine, na okolice Raguse in Licate ter na Lampedusa so povzročili lahko škodo na poslopih, med prebivalstvom pa sta bili dve žrtvi. Protiletalska obramba v zadnjem kraju je zadela eno letalo, da je padlo v morje.

Naša podmornica pod poveljstvom poročnika bojne ladje Alpinella Cintia je torpedirala in zadela rušilec, ki je spremljal nek konvoj na Sredozemskem morju.

Podmornici, ki je potopila dve trgovski ladji, navedeni v vojnem poročilu št. 974, poveljuje poročnik vojne ladje Jakob Scano.

Sprejem novega nemškega poslanika pri španskem državnem poglavarju

Madrid, 25. januarja. Pri slovesnostih, ko je novi nemški veleposlanik von Moltke izročal svoje poverljive listine generalu Francu, so bili navzoči vsi španski ministri, predsednika zbornic in političnega odbora ter zastopniki višjih vojaških in civilnih oblasti. Nemški veleposlanik je imel pri tej priložnosti krajši govor, v katerem je pozdravil španskega poglavarja. V njem je med drugim dejal, da je namen njegovega poslanstva, gojiti tradicionalno prijateljstvo med Nemčijo in Španijo zlasti v trenutku, ko je vojna, ki je odločilna za bodočnost evropske omike, dosegla svoj višek. Potem je poudaril, da se je španski narod, prav tako kakor nemški in italijanski, dvignil po svoji revoluciji proti večnim sovražnikom evropske omike, ki se

proti njim tudi danes bore španski prostovoljci ob strani nemških in zavezniških čet.

General Franco mu je na ta njegova izvajanja odgovoril, da španski narod zdaj, ko se bje veliki zgodovinski boj proti komunističnemu barbarstvu, hvali junštvo nemškega vojaka in odobrava Führerjev sklep, da se neizprosno zatire boljše, zaveda bolje kakor kdaj koli druga država pomembnosti trdega boja, ki se zdaj bje v Rusiji za bodočnost Evrope. Španija — je poudaril španski poglavar — je ponosna na prispevek španske krvi za to plemenito stvar. Svoja izvajanja pa je končal s tem, da je zagotovil nemškemu veleposlaniku, da bo njegovo poslanstvo naletelo pri španski vladi na prjrsrčen, iskren sprejem, ter na lojalno sodelovanje.

»Dokazila o nasprotnikovih bedastotah«

Rim, 24. jan. s. Včerajšnja »Dokazila o nasprotnikovih bedastotah« poročajo:

Agencija Caracas javlja s francoske meje: Pravijo, da je Mussolini zelo bolan na obeh. Trdijo, da je to razlog, zakaj se ni udeležil skrivnega sestanka s Hitlerjem, kjer ga je zastopal grof Ciano.

Radio Brazaville: Poročajo, da misli papež zapustiti Rim in odpotovati v Fribourg, staro švicarsko katoliško mesto, in sicer zaradi zbiranja vojaških sil v italijanski prestolnici. Tudi angleški zunanji minister Eden je v poslanski zbornici povedal, da bodo Angleži bombardirali Rim, če bodo to zahtevale vojaške potrebe.

Za presojanje sedanjega vojnega stanja je važen splošni položaj

Sotija, 24. jan. s. Ravnatelj lista »Zora« podaja mišljenje bolgarskih krogov o zadnjih vojnih dogodkih in piše, da nas spreminjajoča se sreča v različnih vojnih razdobjih ne sme vznemirjati. V epopu, kakor je sedanj, moramo upoštevati splošno sliko o položaju, ne pa posameznih prijetij. Iz te slike je moči razbrati, da je vojna sila držav trojne zveze nedotaknjena.

Proračunska seja vlade pod Ducejevim predsedstvom

**Novi državni proračun določa 47 milijard 985 milijonov izdatkov — Razni pomembni ukrepi za vsa področja
državnega gospodarstva**

Rim, 25. jan. s. V soboto ob 10 se je sešla vlada ter je proučila in odobrila proračun za finančno leto 1943-44. Po skrbni oceni državnih stroškov in dohodkov so bile določene naslednje postavke:

Finance (vštevši 982.748.045 lir za predsedništvo ministrskega sveta in odvisnih poslov) 23 milijard 67.615.832 lir, pravosodstvo 733.811.700 lir, zunanje zadeve 521.139.477 lir, italijanska Afrika 224.863.207 lir, narodna vzgoja 2.458.319.290 lir, notranje zadeve 1.589.346.919 lir, javna dela 1 milijarda 152.735.346 lir, promet 687.683.244 lir, vojna 5.676.647.200 lir, mornarica 4.913.589.130 lir, letalstvo 4.340.176.000 lir, poljedelstvo in gozdarstvo 1.060.598.706 lir, korporacije 295.030.560 lir, narodna prosveta 158.557.500 lir, zamenjava in valute 43.902.500 lir; skupaj 47.985.016.610 lir. Dohodki: 40.348.900.000 lir, primanjkljaj 7.636.116.610 lir.

V primeru s proračunom iz leta 1942-43 kažejo stroški povečanje za 4.159.05 milij. lir. 2.702,9 milij. lir se tiče finančnega ministristva in ju sestavlja po večini večji izdatki za obresti državnih dolgov (2.585,5 milij. lir). Postavke v proračunih vojaških uprav so se zvišale za 778,2 milij. v razmerju s potrebnimi rednih poslov.

V proračunu ministristva za narodno vzgojo je povešje v znesku 442,5 milijona, in sicer predvsem za ukrepe v korist učiteljstva osnovnih šol, za uresničevanje šolskega zakona, za šolske izdatke in priključenih ozemljih, za nove šole in zavode v skladu s porastom prebivalstva. Drugi povešje je v proračunu ministristva za poljedelstvo in gozdarstvo v znesku 98,2 milijona zaradi izdatka 100 milijonov lir za obdelovanje zemlje. Ostali povešje stroškov v skupnem znesku 137,7 milij. lir gre na račun raznih manjših postavk drugih ministristev.

Dohodki v primeru s proračunom leta 1942-43 se bodo povečali za 4.924,3 milij. lir, in sicer na račun državnih monopolov, neposrednih davkov in poslovnega davka.

Ti višji dohodki krijejo večji del navedenih stroškov, tako da bo primanjkljaj v znesku 7.636,1 milijona lir za 764,8 milijona manjši nego primanjkljaj, ki je bil predviden za tekoče poslovno leto.

Finančni minister je nato podal obračun državnih upravnih za finančno leto 1941-42. Po tem obračunu je bilo dejanskih dohodkov 141 milijard 223.816.235,60 lir, izdatkov pa skupaj 118 milijard 569.357.767,90 lir s prejšnjim stroškov v znesku 77.345.541.532,30 lir, kar gre predvsem na račun izrednih izdatkov v zvezi z vojno.

Nato je ministri svet odobril poleg drugih naslednje ukrepe:

Na predlog Duceja in notranjega ministra se je odobril načrt posebnih ukrepov za protiletalsko obrambo v določenih krajih.

Na predlog ministra za Italijansko Afriko se je odobril zakonski načrt za spremembe v uredbi o Kr. poljedelskem zavodu za Italijansko Afriko. Nadalje se je odobril zakonski načrt, s katerim se do roka enega leta po zaključku sedanjega vojnega stanja prelozi rok za zapadlost neposrednih davkov, poslovnih davkov in drugih davščin v Italijanski Afriki.

Na predlog pravosodnega ministristva so odobrili zakonski načrt o skrbi za vojne ujetnike.

Odobrili so načrt odloka o preložitvi roka za odobritev bilanc družb o oceni po vojnih dogodkih uničenih ali poškodovanih imetij v teh bilancah.

Na predlog finančnega ministra so sprejeli načrt odloka o povračilu vojne škode s posebnim ozirom na uničene državne papirje. Po novih odredbah bodo imeli zasebni imetniki brez vsake omejitve vsote možnost, da nadomestijo navedene papirje, če bi jih morda uničili vojni dogodki, z drugimi papirji iste vrednosti.

Na predlog Duceja kot vojnega ministra se je sprejel zakonski načrt, ki se tiče vpisovanja v oskrbovalni sklad za podčastnike Kr. vojske in za vpklicane podčastnike.

Na predlog Duceja, ministra mornarice, so sprejeli načrt odloka, ki spreminja zakon glede zasege trgovskega ladjevja.

Na predlog ministra za narodno vzgojo so odobrili zakonski načrt o premetitvi ravnateljev osnovnih šol iz 10. stopnje v 9. stopnjo z veljavo od 1. januarja 1943.

Na predlog ministra za javna dela je bil sprejet zakonski načrt, ki se tiče zidave na obalah in v področjih, ki so izpostavljena uničevalnemu delu morja.

Na predlog ministra za poljedelstvo so sprejeli načrt odloka za pospeševanje pridelave krmil. Ukrepi ima poseben namen, pospeševati izboljšanje pašnikov. V ta namen odreja posebne državne pod-

pore, ki bodo krile dober del stroškov za ta izboljševalna dela.

Na predlog prometnega ministra so sprejeli načrt odloka, ki izboljšuje prenočevalni prispevek za strojevoje in spremljevalno osebje na vlakih državnih železnic, nadalje načrt odloka, ki razširja ukrepe v korist ladjedelniške industrije tudi na priključenih pokrajinah Fiume, Zara, Spalato in Cattaro. Končno zakonski načrt, ki pooblašča državno podjetje za telefonsko službo, da začne dela za razširitev telefonskega omrežja s podmorskimi in podvodnimi kablji.

Na predlog ministra za korporacije so se sprejeli načrti odlokov za izplačevanje družinskih doklad na področjih pokrajine Fiume, Zara, Spalato, Cattaro in Ljubljana. Drugi ukrepi razširjajo veljavne določbe o socialnem zavarovanju na pokrajino Fiume, nadalje urejajo postopanje z zasebnimi nameščenci, poklicnimi pod orožje, in izplačevanje doklad delavstvu v že zgoraj navedenih ozemljih.

Odobril se je končno ukrep, ki podaljšuje za ves čas vojnega stanja zaporo cen blaga za stavbna dela, industrijskih izdelkov in najemnin.

Ministrski svet je zaključil svojo sejo ob 12.30. Prihodnja seja bo prve dni marca.

Zimska bitka se nadaljuje — Sovjetski napadi na Kavkazu spodleteli

**Vztrajen odpor v Stalingradu — Zahodno od Tripolija samo ogledniški
nastopi — Zavrtnjeni napadi v Tuniziji**

Hitlerjev glavni stan, 25. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Zimska bitka na vzhodnem bojišču se nadaljuje z nezmajljivo silo. Med skrajševanjem južnega bojišča, ki se izvaja po načrtu, so se boji na severnem Kavkazu prestavili na področje Kubana, kjer so se tudi včeraj ponesrečili slabši sovjetski napadi. Na zahodnem Kavkazu so nemški gorski lovci in romunski oddelki z uspešno podporo letalstva vrgli nasprotnika na izhodiščne postojanke.

Ob spodnjem Donu so brzi nemški oddelki padli močni sovjetski skupini v bok in jo vrgli z velikimi izgubami moštva in orožja proti vzhodu nazaj.

Pri Stalingradu se je položaj z novim vdorom močnih sovjetskih množic z zahoda poostiril. Kljub temu vztrajajo branilci Stalingrada kakor doslej kot svetel vzor junaškega nemškega vojaškega duha in se v vedno bolj zožujočem krogu okoli mesta junaško upirajo močnim nasprotnim silam ter že več mesecev preprečujejo sovjetski oskrbovalni promet na eni najvažnejših točk.

Prav tako so se izjavili med Donom in Doncem močni sovjetski napadi ob junaškem odporu neke nemške oklepne divizije, ki je uničila 16 oklepnikov.

Jugovzhodno od Ilmenskega jezera je bil neki sovjetski oddelki po večdnevni obkolitvi uničen. V bojih južno od Ladogškega jezera valove boji sem in tja. Fronta je povsod vzdržala sovjetski pritisk. Novodošli polki so vrgli nasprotuka z vseh postojank, v katere je prejšnjega dne vdrl.

Zahodno od Tripolisa ni bilo razen ogledniških sunkov nobenih posebnih bojev.

V Tuniziji so se ponesrečili nasprotni napadi proti višinskim postojankam, ki so jih v zadnjih dneh zavzele nemško-italijanske čete. Zajetih je bilo več ujetnikov in zaplenjeno vojno blago. Po nočnem napadu letalstva na pristanišče Bone so bili opaženi obsežni požari.

Pri dnevnih in nočnih napadih na kraje na zasedenem zahodnem ozemlju in v zahodni Nemčiji je bilo sestreljenih 16 angleških letal. Nemška brza bojna letala so metala podnevi bombe težkega kalibra na vojaško važne cilje ob južni obali Anglije in so s strelnim orožjem zažgala neki oskrbovalni obrat.

Posvetovanja dalmatinskega guvernerja v Splitu

Split, 24. jan. s. Sem je dospel dalmatinski guverner Bastianini. Takoj po prihodu je krenil v vladno palačo, kjer je s prefektom razpravljaval o vseh političnih in gospodarskih vprašanjih pokrajine ter se posebno zanimal za delovanje ustanov, ki zagotavljajo pokrajini redno delovanje. Kot nadzornik stranke je guverner potem imel tudi dolg pogovor z zveznim tajnikom ter z njim razpravljaval o vprašanjih stranke in njenih organizacij. Dolg posvet je guverner imel tudi z vojaškimi oblastmi. Eksc. Bastianini je potem sprejel občinskega komisarja ter se zanimal za razvoj glavnega mesta. Nazadnje je s školom obravnaval vprašanja, ki se tičejo duhovščine.

Trežno svarilo Angliji

Bern, 25. januarja. s. List »Gazette de Lausanne« je objavil dopis iz Londona, ki pravi, da afriški diplomati ne marajo pretiravati pomembnosti uspeha, pa naj Angleži še tako proslavljajo zadnjo Tripolija. Dopisnik lista »Evening Standard« napoveduje celo hudo protiofenzivo sil Osi, kakor hitro se bodo Romelove čete združile z onimi v Tuniziji. List priznava, da so v osnih četah hrabri vojniki, ki imajo izkušnje in so pod boljšim poveljstvom. Vrh tega jim bodo služile krajše oskrbovalne zveze. Dopisnik poudarja, da bo združitev osnih armad v Tuniziji zavezniško vrhovno poveljstvo postavilo pred najtežjo vojaško nalogo, kar jih je imela po izkrcanju v Severni Afriki.

Japonsko zunanje ministristvo sporoča, da je čilenski poslanik sporočil japonski vladi sklep o ustavitvi diplomatskih zvez med Chilejem ter Japonsko, Italijo in Nemčijo. Na japonskem pristojnem mestu pravijo, da bo čilenska republika zaradi tega imela veliko škodo, posebno pri plovihi.

V ameriški reviji »Colliers« je izšel nov zemljepis, ki ga je izdelal dr. Remmer, profesor zemljepisa na Kolumbijskem vseučilišču. Na njem je izbrisal Portugalsko in njene kolonije s sveta. To odločitev utemeljuje s tem, da je Portugalska umetna tvorba in da se vzdržuje samo zaradi pomorske sile Velike Britanije.

takrat pa le, če bo imela na razpolago dovolj prevoznih letal, težkega orožja in drugega vojnega gradiva.

Vesti 25. januarja

Angleška admiraliteta je objavila, da je bila angleška podmornica »Traveller« potopljena. »Traveller« je bila nova in močno oborožena podmornica; njena posadka je v mirni dobi štela 60 mošt.

V Ameriki so uradno omejili nakup kondenziranega mleka, marmelade, masla in rib v školjkah.

V Soliji bodo 30. januarja odprli mednarodno razstavo mladinske knjige. Vsi narodi trojne zveze in protikominternske pogodbe se je bodo udeležili. Italijanski oddelki bo posebno bogato založen.

V Soliji je policija spet zaprla mnogo trgovcev in industrijcev, ki so se pregrešili z nedovoljenimi kupčijami in verižništvom.

Vojaški poveljnik severnega Bornea je zapovedal spremembo imena otoka Laduana v otok Maeda. S tem naj bo počaščen spomin na rajnega generala Maeda, vrhovnega poveljnika Bornea in predsednika italijansko-japonskega društva.

Tajniki španske falange Arrese je včeraj zapustil München in se vrnil v Španijo.

V Buenos-Aires je iz Ottawe dospela vest, da je tamkaj umrl Jay Pierrepont Moffat, ameriški poslanik v Kanadi.

Iz Washingtona poročajo, da bodo v kratkem v Ameriki dali v prodajo troje različnih nadomestkov za kavo.

Neko poročilo angleškega pomorskega poveljstva docela netočno popisuje napad angleških protipodmorniških čolnov na neko italijansko podmornico. To podmornico naj bi bili trije vlačile skušali spraviti na varno do libijske obale. Podmornico naj bi bili Angleži uničili. Resnica pa je, da so Angleži napadli le čoln neke italijanske podmornice, ki je zaradi hudih valov nasel, a so jih oboroženi italijanski vlačilec takoj zapodili s hudimi izgubami.

Po italijanskem obdelovalnem načrtu za pomladno setev se bo površina, posejana s koruzo, povečala še za 83.000 hektarjev, površina, posejana s krompirjem, pa za 50.000 hektarjev. Določeno pa je tudi povečanje površine za pridelovanje sladkorne pese, lanu in konoplje.

Angleška vlada ne more pomagati angleškim poslovnim ljudem, ki so zbežali pred japonskim prodiranjem na Malajskem polotoku, iz Birme, Hongkonga in Saravata, ker vlada potrebuje denar za važnejše namene, tembolj, ker ne more danes nihče reči, v kakšnem finančnem položaju se bo Anglija znašla ob koncu vojne.

Ljubljanska Drama:

Giovanni Cenzato: »Zaljubljena žena«

V Ljubljani, dne 23. januarja.

Ker je igra ponovitev lanske premiere in so letošnji igralci naslovne vloge isti, ne mislim ponavljati ugotovitev lanske ocene, ampak bi ob tej priložnosti rad opozoril samo na neko napako v izrazoslovju, ki je verjetno precej kriva neuspele igre.

Zaljubljena žena je italijanska igra, ki ima v izvirniku podnaslov: commedia, kar je slovenski prevajalec prestavil v komedijo, namesto da bi bilo po domače, hkrati pa tudi pravilneje prevedel: igra. Z napačnim prevodom podnaslova je namreč napravil precejšnjo zmedo tako med igralci kakor tudi med gledalci.

Najnovejši italijanski jezikoslovni slovar Il novissimo Melzi, parte linguistica, Milano 1942, takole razlaga besedo commedia: 1. dramatični sestavek, ki ne obravnava vzvišenega predmeta ne silnih čustev, ampak zajame in pokaže le posamezne človeške lastnosti in navade. 2. Vsaka gledališka igra. Za dokaz, kako je bil izraz komedija prvotno tudi pri nas širok, veliko širši, kakor je danes, naj navedem samo Drabosnjakovo »Komedijo od celiga grenkiga terpenja in smerti Jezusa Kristusa«, kjer komedija nikakor ne pomeni komedije v današnjem smislu, ampak vsako igro ali še bolj po domače: opravilo.

Commedia je torej v italijanščini še ohranila tisti prvotni širši pomen, pri nas pa ga je zgubila. Naša komedija pomeni samo še satirično poglodelno veseligrlo, včasih tudi vsako veseligrlo. Ne tega ne onega pa v Zaljubljeni ženi ni, kajti tudi iz igre same je lahko dokazati, da je slovenski podnaslov neupravičen in napačen.

Vprašanje, ki ga obravnava naša igra, je dokaj resno in žalostno: Moja ima ljubico in se ne more odločiti med njo in ženo. Torej niti malo osnove za smeh! Tudi obravnava tega vprašanja je na splošno resna, ne pa komična, smešna. Le dve osebi imata nadlih smešnosti ali celo groteske, namreč živinozdravnik Agno, ki je posebej, in nekdanji hotelir Contini, ki pa je premočno prikazen, da bi mogli kaj več sediti o njem. Le to lahko trdimo, da je ženskar in čudak. Toda obe imenovani osebi sta epizodni, stranski, Contini je sploh odveč. Ali pa moremo nepomembne osebe dati igri podnaslov? Nikakor ne! Saj je jasno, da ima skoraj sleherno leposlovno delo vsaj po eno osebo, ki

skrbi za prijetno zabavo in razvedrilo. To sta v naši igri Agno in Contini. To in nič več!

Upam, da sem zadosti dokazal, da je bil prevajalec S. Samec premalo skrben pri izbiri podnaslova. Nisem pa dokazoval zato, da bi ga ujel pri napačno rabljeni besedi, stvar je namreč hujša. Napačni podnaslov je zavedel režiserja O. Šesta, da je nepravilno pojmoval igro in hotel iztisniti iz nje, česar sploh ni v njej. S tem je seveda ustvaril še večjo zmedo. Če pa sta se zmotila prevajalec in režiser, ni nič čudnega, če so jima igralci nič hudega sluteč sledili. Le tako moremo razumeti prisiljeno smejanje (ne naraven smeh) v prvem dejanju, le tako silno prizadevanje Gregorina, ki je slutil, da je Agno, če le kdo, poklican, da zadosti »komediji«. Seveda se mu ni posrečilo. Niti s tem ne, da je kolikor toliko inteligentno besedilo »onižal v banalno preproščino; niti s tem ne, da je dojel — in tudi zelo dobro igral — Agno čimbolj čudasko in burkasto. Napačni podnaslov, in samo ta, je mogel zapeljati tudi Pečka, da je iz neizrazitega Continija ustvaril pavilhojsko lutko. Napačni podnaslov je nadalje zavedel tudi gledalce, da so pričakovali komedije, dobili pa seveda vse nekaj drugega.

Ne trdim sicer, da je zelo neuspele igre docela kriv samo prevajalec podnaslova, trdim pa, da bi pravilno pojmovanje delu lahko marsikje pripomoglo in ga podprlo, kajti režiser bi

ga temeljito sčital, da se ne bi po petkrat ponavljale iste pripovedi, igralci bi se potrudili in poglodelno, gledalci ne bi po nepotrebnem mislili samo na to, kdaj se bodo lahko nasmejali. Skratka, igra bi verjetneje kljub svoji preproščini v zapletu, okostenelosti v razpletu (moralno pridigarstvo zadnje dejanje) ter revnim in zastarelim domisljam (govorjenje na stran) vendarle ogrela.

Izmed igralcev naj pohvalim Nakrstovega Fabrizia, ki se je res potrudil in vseskozi nudil čim več. Tudi Gregorinov Agno je bil po napačni zamisli zelo dobro igran. M. Danilova pa se v naslovni vlogi nekako ni znašla. Ne maram načenjati vprašanja, če ni mogoče za naslovno vlogo primernejši naslov ljubca žena, vendar je dejstvo, da je sedanji naslov neustrezen in napačen. Mogoče je prav to zbegalo igralko Serene, da je bila hladna, narejena, preprede-na preračunljivka, ko naj bi bila odkrita, preprosta, ljubca in ljubezniva žena. Seveda to nikakor ni ugodno vplivalo na njeno razmerje do moža, prav tako pa ni pri gledalcih ustvarila tistega blagodejnega sočutja in priznanja, ki je potrebno za uspešno igro. Tako se je zgodilo, da je bila igra docela postavljena na glavo, kajti pri gledalcih si je V. Juvanova v vlogi ljubice Helene znala s svojo igro pridobiti veliko več naklonjenosti in dobrohotnega razumevanja.

Naj torej igralci z režiserjem vred še enkrat temeljito premozgajo svoje vloge in pripomorejo igrici vsaj do pravičnega razumevanja.

Nov komunističen umor ob meji Ljubljane

Včeraj so komunisti ustrelili blizu Združenih opekarn na Polhograjski cesti Martinjaka Antona, uradnika Kmetijske družbe

Včeraj okrog 9. dopoldne so komunisti pričakali v zasedi pri mitnici, nedaleč od Združenih opekarn na Polhograjski cesti, 31 letnega uradnika Kmetijske družbe Martinjaka Antona iz Kozarij 93. Martinjak se je pravkar vračal od sv. maše. Morila sta ga napadla s samokresni in nani oddala sedem strelcev, nato pa zbežala. Več krogel je dobil Martinjak v glavo. Morila sta imela s sabo znanega domačina, ki jima je pokazal žrtev. Za Antonom sta prišli nekaj trenutkov po dogodku tudi njegova mama in sestra, toda Martinjak je bil že mrtev.

Pokojnik zapušča mesec dni starega otroka in ženo.

Komunistični umor poštenega uradnika je vzbudil v vsej javnosti ogorčenje. Radovedni smo ali se bo tudi sedaj kaj oglašila tista plast ljubljanskega žensstva, ki tako globoko čuti v vsakim, najhujše po pravici trpečim, če je tako ali tako sodeloval pri komunističnih divjastvih, pa ga je ujela roka pravice.

Zjutraj 2 stopinji nad ničlo

Ljubljana, 25. julija.

Danes je sv. Pavel apostol, s katerim pravijo stari pratikarji in vremernarji, da rad vreme preobrne in nakaže, kakšno vreme lahko pričakujemo čez polje in v kakšno do letina. Med ostalimi vremenskimi reki prvi eden kratko in splošno: »Če Pavel nebo zjasni, dobro letino naredi. Če pa oblake preganja, deževno leto naznanja.«

Letos se je primerilo, da zaznamuje vremenska kronika in v dnevnih Sredozimcev kaj čudovite in nenavadne vremenske pojave. Ze četrti dan vada močna odjuga. Posledica je, da se je ponekod snež že povsem staljal, da so se pokazale na raznih travnikih in rebrih jase in pege brez snežne odeje. Zaradi naglega tanjanja snega so reke s potoki močno narasle. Ljubljana je narasla že nad 75 cm nad normalo. Na Barju je ponekod že prestopila bregve.

Primerilo se je dalje, da se je letos januarja jutranja temperatura že dvignila nad ničlo, kar je v zadnjih 20 letih prava redkost. V nedeljo je bil zaznamovan jutranji temperaturni minimum +1,5°C, v soboto pa je bila najvišja dnevna temperatura +7°C. Davi je bilo zjutraj +2°C. Južno vreme traja dalje. Ceste so že popolnoma suhe, brez snega. Zjutraj je bilo močno oblačno, brez megle.

Zgubila sem zeleno volneno rokavico brez prstov večraj dopokline od frančiškanske cerkve po Miklošičevi cesti, Sv. Petra nasipu do Ljudske tiskarne. Poštenega najditelja prosim, naj jo odda proti nagradi v pekarni Dolinar, Pred škofijo.

Obrtno sodišče v letu 1942

Obrtno sodišče je že stara institucija — Velik padec pravnaradi mezd

Ljubljana, 25. jan.

Institucija obrtnega sodišča, ki je priključeno okrožnemu sodišču, je že stara in je bila ustanovljena pred približno 50 in več leti. To sodišče razsoja in obravnava v prvi vrsti spore, ki so nastali zaradi mezd in drugih zahtevkov med obrtniki-delodajalci in pomočniki oziroma vajenci delojemalci. V pristojnost obrtnega sodišča ne spadajo spori med trgovci in njihovimi pomočniki, ko spadajo na drugi strani spori med raznimi industrijskimi podjetji in njih delavci pod to sodišče. V dobi pred prvo svetovno vojno so se vršile posebne volitve zastopnikov za obrtno sodišče, tako od strani obrtnikov-mojstrov in podjetnikov, kakor tudi od strani pomočnikov in vajencev oziroma delavcev. Za te volitve so se dostikrat zanimali tudi politične stranke, ki so bile interesirane na sestavi liste prisodnikov, kajti obrtno sodišče obstoja v svoji funkciji iz tričlanskega senata, ki mu predseduje poklicni sodnik okrožnega sodišča in dva sodnika-laika, ki sta izbrana iz vrst delodajalcev in delojemalcev, vsaka stranka je zastopana po enem sodniku laiku.

Vodstvo obrtnega sodišča je že več let, nad 15 let, poverjeno sodniku, okrožnega sodišča dr. J. Svetu. Njega namestnik je e. o. s. dr. Stanko

Fašistična Befana v Vel. Laščah

Tiskovni urad Zveze fašijev sporoča:

Dne 22. t. m. se je Zvezni podtajnik Capuro v spremstvu pokrajinske zaupnice ženskih fašijev tovarišice De Vecchijev podal v Velike Lašče, da bi prisostvoval razdelitvi daril fašistične Befane 100 otrokom iste občine.

Potem ko je obiskal sedež centra PNF v tajnikovem spremstvu, je odšel v šolo, kjer so se ob navzočnosti zastopnikov vseh oblasti v spremstvu svojih staršev zbrali otroci, ki bi morali dobiti Befano.

Zvezni podtajnik je razložil malim organizirancem pomen akcije Ducejevih daril za Befano.

Po razdelitvi se je župan Velikih Lašč v imenu obdarovancev zahvalil hierarhu in ga naprosil, naj tolažiti hvaležnost slovenske mladine Duceju. Nato je zvezni podtajnik v spremstvu zaupnice in poveljnika krajevne posadke obiskal razne vojaške postojanke in bolnišnice, kjer je izročil darila Zveznega tajnika bojevnikom.

Pokrajinska zaupnica je istočasno razdeljevala darila ženskega fašija v obliki volnenih stvari in drugih daril, ki so jih izdelale v delavnici ženskega fašija ljubljanske fašistične ženske, ki dajejo svoj stalni prispevek zaupanja in dela kot vredne članice fašija v prvi črti.

Spet dve novosti

bo začel priobčevati naš list, da ustreže načelu, ki smo si ga zastavili: dajati našim naročnikom in bralcem čim več in čim zanimivejšega berila. — Zato bomo

1. februarja

začeli prinášati v podlistku izvirni roman mladega slovenskega pisatelja Toneta Glavana pod naslovom:

»Zemlja je zadihala«

Hkrati bo »Slovenski dom« začel objavljati izredno zanimivo delo z doslej neznanimi ugotovitvami o boju Napoleona I. s papežem in Cerkvijo pod naslovom:

»Zamolčani Napoleon«

Kdor si hoče zagotoviti za nekaj mesecev zanimivega berila, naj s 1. febr. naroči

»SLOVENSKI DOM«!

Frigoriferi Hladilniki

Gruppi compressori elettrodomestici frigoriferi — Anonima «ELTA» — Torino. Applicazioni complete per congelazione, conservazione, prodotti alimentazione. Potenzaletà da 1/2 a 10 Cav. — Complessi 10 KS. Omare za gofrigoriferi famiglia, spodinistvo, vsebine 160/200 litri. Funzionamento perfetto.

»FRIGORIFERICA« — Via S. Luca 2, Genova

Z Gorenjskega

Gorenjski mladeniči, namenjeni v delovno službo, so se 19. t. m. skupno odpeljali z Jesenic. Zbrali so se v jeseniškem športnem domu, kjer jim je izpregovoril okrožni vodja bojovnikov. Pevaje so odrinili skozi karavanski predor.

Koroški vojak s fronte na Severnem morju so poslali v Celovec 17.122 mark za zimsko pomoč.

Neodločen izid med Livornom in Torinom

Triestina je zmagala — Ambrosiana postaja nevarna — Bologna in Juventus sta prepričljivo zmagala

17. kolo državnega nogometnega prvenstva je bilo včeraj na sporedu. Obenem je bilo to drugo povratno kolo. Zdaj so postali gostje gostitelji. Včerajšnja srečanja so veljala predvsem zanimanju, kako se bo končal derby med prvima na tabeli, med Livornom in Torinom. Torinska enajstotnica je sila žilavo moštvo in je do zdaj že dvakrat dohitela svojega sotekmeca Livorno; vendar pa samo dohitela, prehitela pa še ne. Pri včerajšnji tekmi je šlo torej za bitl ali ne bitl. Ali bo uspelo Torincem, da prehitijo Livorno, ali bo Livorno le dokazal, da je boljše moštvo. Včerajšnji izid je pokazal, tekma se je namreč končala neodločeno, da imata obe moštvi prav. Volk je ostal sit, koza pa cela. Če pa natančneje pogledamo situacijo, je včerajšnji polovični rezultat prav za prav uspeh za Torino, saj je moralo moštvo na vroča tla v Livorno, pred tuje gledalce. Za Torino vsekakor težka preizkušnja, ki pa jo je kar dobro preстал. Dragoceno točko je spravil in tako še naprej ostal v nevarni bližini prvega. — Z včerajšnjo zmago je precej glasno segla v besedo tudi Ambrosiana, ki je na domačih tleh odpravila ne preveč nevarno Ligurio. Z obema dobljenima točkama je preskočila včeraj celo Torino in se prilepila s 23 točkami na Livorno, ki si jih je do zdaj nabral 24. Vsekakor bo Ambrosiana še močno robančila in mnogo jih je, ki pravijo, da je zmazna celo zmagati v boju za naslov državnega prvaka. — Tudi Juventus se je včeraj postavil. Gladko je odpravil na domačem igrišču ne preveč nevarno Venezio in dela zdaj družbo Torinu. Oba imata po 22 točk in si delita 3. in 4. mesto. — V okvirju včerajšnjih tekem so bile na sporedu še nekatere zanimive tekme. Veliko je bilo zanimanje, kako se bo končala tekma med Genovo in Milanom v Genovi. Zmagali so domačini, ki postajajo od tekme do tekme boljše. Nevarno rinejo v ospredje. — Tudi Bologni nimamo kaj reči. Rimski Lazio je gladko odpravila, pa kar s štirimi goli razlike. Skoraj malo preveč, saj Lazio ni slabo moštvo. — Bari je na svojih tleh tudi delil točki v borbi z Atalanto. Tudi Atalanta se kar dobro drži med najboljšimi. — Državni prvak Roma je imel v gosteh zadnjega iz prvenstvene tabele — Vicenzo. Igral je in igral, pa komaj zmagal. Vse kaže, da Roma letos kar ne more v tek. Še najslabši ji dela takšne preglavice. — In končno še Triestina. Doma je igrala proti nevarni Fiorentini in domačim simpatizerjem pripravila spet veselje. Fiorentino je prepričljivo odpravila, pa še s tremi goli razlike, sama sebi pa pripisala dve tako potrebni točki. Morda se je pa zbudila in bo šla krepko navzgor? Zelimo ji, da žanje malo več zmag kot doslej!

Podrobnejši včerajšji izidi:

Trieste: Triestina: Fiorentina 3:0.
Roma: Roma: Vicenza 1:0.
Genova: Genova: Milano 4:2.
Torino: Juventus: Venezia 5:2.
Livorno: Livorno: Torino 0:0.
Milano: Ambrosiana: Liguria 5:1.
Bari: Bari: Atalanta 0:0.
Bologna: Bologna: Lazio 4:0.
Vrstni red po točkah: Livorno 24, Ambrosiana 23, Torino, Juventus 22, Genova, Atalanta 19, Bologna, Lazio in Fiorentina 18, Milano 17, Roma 14, Liguria, Triestina, Bari 13, Venezia 9, Vicenza 8. — Tu ni všteta še neodigrana tekma med Romo in Ligurio.

Tudi najboljša v B razredu sta igrala neodločeno

Drugarazredni klubi pa so včeraj priždrali šele do polovice tekmovalja. Pol poti je za njimi. Naključje je hotelo, da sta se prav včeraj srečali na zelenem polju obe najboljši moštvi v tem razredu: Spezia in Pro Patria. Pa naj tudi ta tekma pokaže, katero moštvo je boljše. Igrali so, a konec tekme je bil spet takšen, da sta vsak spravili po eno točko sebi v prid. Po računih na papirju pa je zasedla po prvem delu tekmovalja Spezia prvo mesto, potem ko si je nabrala 24 točk. Pro Patria ji sledi, vendar z dvema točkama manj. — Veliko je bilo včeraj zanimanje tudi za tekmi Padova: Pisa in Modena: Napoli. — Pisa je morala na svojem igrišču kloniti in diti Padovi obe točki. Tekma je bila zelo trda. — Precejšen neuspeh pa je doživel Napoli, ko ga je Modena doma nepričakovano prepričljivo odpravila. — Tudi Fanfulla se je postavila, saj je močno Savono kar pregazila. — Prav tako je Udinese lepo odpravila Sieno.

Podrobni rezultati:

Udine — Udinese: Siena 3:1.
Cremona — Cremonese: Palermo 2:0.
Lodi — Fanfulla: Savona 3:0.
Roma — Pescara: Mater 2:1.
Pisa — Padova: Pisa 2:1.
Busto Arsizio — Pro Patria: Spezia 1:1.
Novara — Novara: Anconitana 0:0.
Alessandria — Alessandria: Brescia 1:0.
Modena — Modena: Napoli 3:0.
Po točkah: Spezia 24, Pro Patria 22, Pisa 21, Modena, Padova, Napoli 20, Brescia, Cremona 18, Anconitana, Fanfulla, Alessandria 16, Novara, Udinese 15, Palermo 14, Pescara 13, Savona 12, Siena, Mater 11. — Anconitana, Novara, Pescara in Siena imajo še eno tekmo v zaostanku.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

izplačuje

»A vista vloge« vsak čas, »navadne« in »vezane« po uredbi.

PUPILARNO VARNA!

Sodno depozitni oddelek, hranilniki, tekoči račun.

Za vse vloge in obveze jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

ČAROVNIČINA

TOMAŽIČ BERANEK

51.

Tedaj je deklica skočila pokoncu:
»Tako je! Še nocoj pobegnem. Tega se pa oba boj ta, zato bi morala vso noč govoriti... Brž na delo!«
Peljala ga je k njegovemu vzglavju, sama pa skočila še k svojemu ter dvignila blazino in dahnila pod njo:
»Grofič, grofič, grofič!« in njen dih je spregovoril.
»Tako, zdaj dahi se ti pod blazino in reci: čarovničina hči, hči, hči!«

52.

»In sedaj poiščem še čudežne škornje; take, da, ko bova v njih, prestopiva tako na široko, kakor sta dolgi dve mizi!« je dejala čarovničina hči.

In že je iz skrivne omare potegnila dva para škornjev. Ročno je bila v njih in tedaj je še dečko sedel na stolico ter vesel potegnil škornje na nogi.

Ljubljanci radi obiskujejo kino

Ljubljana, 24. jan.

Dragocena prilika... dež, kumrasto vreme, megla, da ne veš, kam bi se dal. Soba je vse prehladna, da bi jo ogrelo nekaj dešče, saj je mrzav prav to dni udaril v zidove, da je zunaj bolj toplo ko v sobi. Beži na cesto. Kako pusto je v mestu ob slabem vremenu! Tedaj pa se ustaviš pred reklamo deske ljubljanskega kinematografa, ki z zvenimi hvalnicami vabi, da si ogledaš svetovni vefilm... poln ljubezni, romantike, napete vsebine, satire itd. In kmalu se pridružiš dolgi vrsti obiskovalcev kina, ki hito, da dobe vstopnice, da dobe dva sedeža, da bo prijetnejše v skrivnostni kino-temi.

Res, dragocena prilika, zanimiva za redkega obiskovalca kino dvoran. Sedim v beli dvorani in čakam, kar bo prišlo.

Sepetajše govorjenje. Prav tako! Saj te že moti bližnja okolica, da vsakega novega doleca, ki se postavi v vrsto, premeriš, hote ali nehoti, ko moraš vstati. Stara navada, železna srca, to velja tudi za netočno kino obiskovalce. Kot bi bilo zamujanje modernost!

Razgovori utihnejo. Neopazne viseče lučke na svetlikajočih se svečnikih umirajo in zvodene v megleni, mili luči, ki končno ugasne. V dvorani zavladala pritajena tišina. Predstava se prične. Ali je to samo igra? Ali ni to mogoče kaj več? — saj si mnogokrat že slišal ljubitelje kino predstav, da ti lahko film nudi užitek, ustreza in zadošča tvojim željam. Da, tudi film je lahko ogledalo življenja! Film je fantazija misli, kraljestvo sanj in večkrat tudi slika resničnosti, ki nas vodi.

To je vendar vodilo tega privlačujočega magnetela, ki dan za dnem, večer za večerom zbira milijone in milijone ljudi. To je v resnici tretje gledališče.

V Ljubljani, kako je? So redki, ki jim ni za gledališče, so pa tudi taki, ki ne morejo brez njega živeti. Mnogi se tako navežejo nanj, da postanejo njegovi zvesti obiskovalci, prijatelji, ljubitelji. Duša našega človeka je globoka, zato ljubi omiko, ljubi vse, kar isto krepi in pospešuje. In kdo izmed nas ne gre v kino ali še ni obiskal kina? Zelo malo je takih! V Ljubljani je dovolj kinematografov, toda ob nedeljah in praznikih so velike dvorane vse premajhne in se moraš podvizati, da si pravočasno poskrbiš vstopnico.

Da so Ljubljanci vneti kritiki, to ni novo. Tudi to ne, da se večkrat mnogi raje zadovoljejo z nastopi plehke vsebine kakor z resnejšimi; dejstvo pa je, da pri filmu niso tako ozkostrani, da so

pri obiskovanju filmov celo zelo, zelo širokogrudni.

Pravijo, da so ljudje v kinu kritičnejši kot v gledališču, ker nas film s svojo panoramatično prevzame. Film je kakor potok, ki teče. Vzkipi do brega in se tudi razlije čezeni, hiti preko vseh možnosti, samo da lahko hitreje menja slike in da ne dopušča nobene točke v sceni mrtve...

Slika beži za sliko... brez odmora, brez trganja dejanj. Vsi so zbrani, če so le prišli semkaj zaradi filma. Slike se vrste, prelivajo ena v drugo, organsko naraščajo in spet soglasno združujejo. Avtomobil, letala in železnica, vabljive bele ceste, duhteči travniki in beli ledeniki, ponosne gore, ljubek kuhinjski kotiček v prijetnem domačem stanovanju, krasna umetniška palača, tečaj in tropski kraji. Splošno torej, film nas vodi v preteklost, sedanost in bodočnost, odkriva zbrane lepe zvoke glasbe, na platnu pa se vrste topli pesniški verz iz svetovne literature.

Bežeče slike nam kažejo življenje današnjega človeka v današnjem svetu, polnega iluzije. V dveh kratkih urah ti stopi v dušo in pred oči marsikaj. Tu ljudje jočejo in se smeje, izražajo želje ali pa si krepe voljo v borbi v zlu, ki ga dejanje prikazuje. In fantje, ko vidijo junaške in

vztrajne letalce, ki kljubujejo vsem naporom, si krepe voljo in uče v vztrajnosti. Ljubitelji glasbe in pesmi pa lahko slišijo tudi visoki C svetovnih tenoristov, katerim glasovi done čisto in jasno, da vžigajo pravo navdušenje za lepo pesem in za nastopajočega. Smo res ljudje iz mesa in krvi. Igralci ne igrajo sami, vse to daje življenje.

In ko je film končan, ni ploskanja, saj tudi ni bilo odmora, tedaj hitimo na zrak, ogreti z novimi mislimi, ki jih, če so dobre, ohranimo v srcu, druge pa odklanjamo.

Šola Glasbene Matice bo imela svojo III. javno produkcijo v letošnjem šolskem letu v sredo 27. t. m. ob 18 v mali filharmonični dvorani. Nastopila bo cela vrsta gojencev klavirskega, violinskega in solopjevskega oddelka. Podroben spored bomo priobčili, spored bo od jutri dalje na razpolago v Knjižarni Glasbene Matice in velja obenem kot vstopnica k produkciji. Na nastop gojencev matične šole opozarjamo.

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. dom«

Za vedno nas je zapustil naš ljubljani mož, oče, sin, brat, stric, svak in zeli, gospod

Anton Martinjak

uradnik Kmetijske družbe

Na zadnji poli ga bomo spremili v torek, 26. januarja 1943, ob 4 popoldne iz mrtvašnice pokopališča na Viču k večnemu počitku. Prosimo tihega sožalja.

Kozarje, Ljubljana, Senj, dne 25. januarja 1943.

Globoko žalujejo: Zora, žena; Marjanca, hčerkica; Anton, oče; Ivana, mati; ing. Dore, brat; Ivanka por. Resnik, Mici por. Anžič in Anica, sestre, ter družina Grčar — in ostalo sorodstvo

Ljubljana

Obvestila

Nocojšnji VI. simfonični koncert, ki bo začel točno ob 18.30 v veliki unijski dvorani, bo imel naslednji spored: 1. Bellini: Predigra k operi »Norma«, 2. Dvorak: IV. simfonija, op. 88, 3. Poliš: Preludij za veliki orkester, 4. Smetana: Vltava, simfonična pesnitev, 5. Musorgski: Noč na Lisi gori, simfonična pesnitev. Vodstvo koncerta je v priznanih rokah dirigenta ravnatelja Mirka Poliša. Izvajal ga bo naš simfonični orkester.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Ponedeljek, 25. januarja: Zaprti.
Torek, 26. januarja ob 17.30: »Deseti brate«. Red. Torek.
Sreda, 27. januarja ob 17.30: »Zaljubljena žena«. Red. Sreda.
Četrtek, 28. januarja ob 17.30: »Veliki mož«. Izven.

Opera:

Ponedeljek, 25. januarja: Zaprti.
Torek, 26. januarja ob 17: »Sestra Angelika«. — »Sedma simfonija«. Red. A.
Sreda, 27. januarja ob 17: »Bog iz seraja«. Red. B.
Četrtek, 28. januarja ob 17: »Thais«. Red. Četrtek.
Petek, 29. januarja: Zaprti (generalna).
Sobota, 30. januarja ob 17: »Zemlja smehljaja«. Red. Premierski.

S štajerskega

Novi grobovi. V Mariboru je umrla v visoki starosti 88 let zasebnica ga. Rozalija Zimničeva-Rankova. Pri Treh ribnikih je umrl čevljarjev sin Avgust Zdravec. Nadalje so umrli v Mariboru: 85 letni slikar Miha Sirotič, 51 letni železniški ključavničar Vasilij Stojanovič in 75 letna zasebnica Marija Valherjeva. — V Bralovčah je umrl po težkem trpljenju ugledni posestnik Anton Plaskan. Poznala ga je vsa Savinjska dolina. Učakal je 69 let. Zbolel je šele nedavno. Pokopali so ga po njegovi želji čisto tiho v ponedeljek ob 11 dopoldne na braslovškem pokopališču. — Na vzhodni fronti je padel 21 letni Ferdinand Kuk, vojak v oklepniškem lovskem oddelku. Doma je bil iz Slivnice pri Celju. Njegov poveljnik je sporočil staršem, da je bil mladenič najboljši strelce v četi. Dne 19. oktobra je bil na kavkaški fronti smrtno nevarno ranjen in je naslednji dan izdihnil.

O Spodnjem Štajerskem je začel prinašati vrsto člankov »Volkischer Beobachter« v dunajski izdaji. Kakor je iz prvega članka razvidno, je bil jeseni poslan na Štajersko poročevalec tega dnevnika, Robert Krütz. Prvo njegovo poročilo je bilo objavljeno v številki pretekle nedelje, 17. t. m., na uvodnem mestu. Robert Krütz popisuje vlise popotnika, ki se pripelje med visokimi Alpami v Gradiac in na to na Spodnje Štajersko. Medtem ko je tam na Gornjem Štajerskem že trda zima, je v Gradcu zlata jesen. Na Spodnjem Štajerskem pa so še prekrasni dnevi kakor poleti. To je pravi čudež, pravi poročevalec, da kaže Štajerska v pozni jeseni kar obzore treh letnih časov. Nato objavlja daljši razgovor z državnim namestnikom dr. Ueberreitherjem v Gradcu, ki je poročevalcu podrobno risal zgodovino in sedanje stanje na Spodnjem Štajerskem. Nadaljnji članki bodo še sledili.

V Marenbergu so ustanovili gledališko družino, ki je večeraj prvič nastopila pred javnostjo. Uprizorili so kmetško komedijo »Slaba vest«. Svareča statistika. Pod tem naslovom povzema mariborski dnevnik iz nekega planinskega poročila, da se je lani zgodilo v Nemčiji 58 planinskih nesreč, pri katerih se je ubilo 19 ljudi, medtem ko je bilo prejšnje leto 15 smrtnih žrtev. Po večini so si bili ponesrečenci sami krivi. Poročilo navaja primer, da sta se dva mladeniča kar bosa odpravila na nevarno plezalno turo. Seveda sta oba padla v prepad. Posamezni planinarji tvegajo več, kakor zmoroje. V bavarskih planinah je zaradi tega bilo samo ob lauskih binkoštih osem smrtnih žrtev.

Tatvine šivil se ostro kaznujejo. Pred posebnim sodiščem v Gradcu je stal 32 letni mesarski pomočnik Franc Semič iz Brežic, ki je bil uslužben pri nekem mesarskem mojstru v Voitsbergu. Ščassoma je pri mojstru skrivaj nabral in prodal 117 kg mesa in klobas. Obsojen je bil po naredbi o vojnem gospodarstvu na 18 mesecev.

Edgar Wallace:

Žabar s krinko

»To je naš stari, ste ga že kdaj videli?« je rekel Ray Dicku, ki je prišel iz urada, da bi ga pozdravil. »To je častljiva stara korenina, iz katere ne morete iztisniti niti pare, čeprav bi porabili za to ne vem kakšne pretveze. Svojemu tajniku Philu Johnsonu plačujeto tako plačo, s kakršno se ne bi zadovoljil niti podpovprečni tajnik. Ampak Philo je zelo ljubezniv možakar in je tudi s tako pičlo plačo zadovoljen, ker pač nima nobenih večjih potreb.«

Dick se ni počutil ravno najbolje. Njegova prisotnost v Maitlandovi palači je vzbudila začudenje, opravičilo njegovega obiska pa je bilo tako ničevno, kot se le da. Če bi hotel povedati mlademu Rayu pravi vzrok svojega obiska, bi lahko na kratko dejal tole: Na smrt sem se zaljubil v vašo sestro. Vi me prav za prav osebno preveč ne zanimate, v kolikor vas ne smatram za vez, ki bi mi pripomogla do prihodnjega srečanja z ljubljeno osebo. Zaradi tega sem prišel zdaj celo k vam v urad in sem celo pripravljen spoznati vašega starega Phila, čeprav sem več kot prepričan, da me bo izredno dolgočasil.

Tako pa ga je vprašal samo tole: »Čemu ga imenujete tako?«

»Ker je stari filozof. Njegovo pravo ime je Filip. Vsakdo je Filipov prijatelj. To je eden tistih ljudi, s katerimi izredno lahko hitro skleneš toplotno in priručno prijateljstvo.«

Vrata dvigala so se pravkar odprla in Dick je instinktivno takoj zaznal, da je mož s plačo, ki je ravnokar izstopil iz dvigala, Filo, o katerem sta se prav zdaj menila. Njegovo okroglo, tolsto lice je sevalo ljubeznivosti, ko je spoznal Raya. Predal je snop dokumentov drugemu uslužbencu ter se s smehljajem na licu približal mlademu človeku.

»To je Gordon,« ga je predstavil, »in to je moj prijatelj Johnson.«

Filo je segel toplo v ponujeno mu desnico. Dick je imel občutek, da prevaja Filo vse ljubeznivosti in prijateljstva, čeprav ni bil take narave, da bi bil hitro dovzeten za tujevo prijateljstvo.

»Vi ste gospod Gordon iz državnega pravdništv, mi je povedal Ray,« je rekel. »Bilo bi mi zelo ljubo, če bi nekega dne prišli semkaj in malo zaprli našega starega Maitlanda. On je od vseh mož gotovo tak, katerega iščete. Sedaj pa moram iti, zelo slabe volje je danes, kakor da bi žabe za njim skakale.«

Dobra šala, ki jo je naredil Johnson, je njemu meduša še najbolj ugajala, in opaziti je bilo, da se gospod Johnson svojim dovtipom rad smeje. Nato se je poklonil in stopil v dvigalo. »Sedaj pa moram tudi jaz tle,« je rekel Ray. »Zahvaljujem se vam, da ste držali besedo ter me obiskali. Da, rad bi enkrat z vami skupaj obedoval. Moja sestra bo seveda gotovo tudi rada prišla h kosilu. Ona pride večkrat v mesto.«

Njegovo slovo je bilo hitro in nekoliko raztreseno je bil. Dick je stopil na ulico malce ostraščen.

Ko se je vrnil v svoj urad, je našel svojega predpostavljenega policijskega ravnatelja, ki je kar nekam zmešano gledal. Ta je že nekaj časa čakal nanj. Dick ga je vprašal: »Torej? Kaj je z Genterjem?«

Policijski ravnatelj je naredil pri tem vprašanju tak obraz kakor bolnik, ki mora použiti grenko zdravilo. »Pobegnili so mi,« je rekel. »Žabar je prišel z avtom in na to nisem bil pripravljen. Genter je stopil k njemu in izginila sta, še preden sem bil na jasnem, kaj se je zgodilo. Bojim se zanj, ker ima Genter samokres in on je trd oreh, vendar...«

Gordon se je osorno ozrl na policijskega ravnatelja ter dejal: »Mislim, da bi pač morali biti pozorni in pripravljeni tudi na avto. Če ste smatrali Genterjevo svarilo kot resno, in je bil Genter žabarjem na sledu, kakor ste rekli, tedaj bi morali pričakovati

tudi avto. Usedite se, Wellingdale! Sivolas mož se je usedel. »Nočem se opravičevati,« je rekel. »Žabarji so me pretentali. Prej sem vso to akcijo smatral bolj za šalo.«

»Morda je res, da bi bilo pametneje, ko bi tudi odšel vso to zadevo smatral za šalo,« je menil Dick in odgrnil konec cigare. »Morda niso v resnici nič drugega ko neumna bratovščina. Končno pa smejo tudi pobalini imeti svoje klubske prostore, svoja gesla, znake in znamenja.«

Wellingdale je zmajal z glavjo. »Ugotovili smo, da je v zadnjih sedmih letih vsak drugi zločin, ki smo ga aretirali po izvršenem zločinu, imel na zaupstju tetovirano žabo. Morda je to le posnemanje, vendar moramo prebiti, da je dognano dejstvo, da se zločinci, ki izhajajo iz najpreprostejših slojev in so brez izobrazbe, zelo radi dajo tetovirati. Ampak v teh sedmih letih smo imeli cele serije najnevarnejših zločinov. Najprej napad na odposlanca Združenih držav, katerega so pobili v Hydeparku. Potem primer predsednika Northern Trading društva, ki so ga pobili s kijem, ko je izstopil iz avtomobila. Potem požar, ki je pokončil srove gume v vrednosti štirih milijonov funtov. Ta ogenj so zanetili z najmanj dvajsetimi bombami; kajti guma je bila spravljen v šestih skladiščih, in vseh šest je začelo goreti istočasno na dveh koncih. Ujeli smo dva moža. Oba sta bila žabarja, oba sta nosila znake žabje bra-

tovščine. Bila sta stara kaznjenca in eden od njiju je priznal, da je dobil nalog, naj izvrši to dejanje, vendar je takoj naslednji dan to izjavo prekalal. Nisem videl v življenju moža, ki bi bil bolj preplašen od tega. Lahko bi vam naštel še na desetine takih zločinov. V dobro veste, da jim je Genter zadnji dve leti na sledi. Kaj vse je moral v teh dveh letih pretrpeti, tega ne veste. Potepal se je po deželi, spal v kozolcih, sprijateljil se je z vsemogočimi potepuhi, kradel v njihovih družbi in ropal. Ko pa mi je pisal, da je stopil z bratovščino v stik ter da bo sprejet, sem že mislil, da sem jim zdaj blizu, da jih presenetim in primem. Odkar se je Genter vrnil v mesto, sem ga dal čuvati. Toda današnje jutro me je ozlovoljilo.«

Dick Gordon je odprl predal svoje pisalne mize, vzel iz njega mapo in prelistal v njej liste. Pregledoval jih je skrbno, ko da jih vidi prvič. V resnici pa je te jetniške protokole skoraj vsak dan točno in natančno pregledoval že več let zapored. Bile so tudi fotografije zapustit nekaterih mož. Zamisljen je zaprl mapo ter jo zaklenil v predal. Nekaj minut je sedel tiho in bobnal s prsti na robu pisalne mize. Senca je švignila po njegovem licu.

»Žabar je vedno tetoviran na zapetju leve roke, vedno malo postrani in vedno je pod znakom žabe majhna pika. Ali se vam to ne zdi nekoliko čudno in zanimivo?« Policijskemu ravnatelju pa se to ni zdelo nič čudnega.

Vojni cilji angleško-ameriško-ruske zveze, kakor jih je na zanimiv način razložil diplomatski sotrudnik lista »Berliner Börsen Zeitung«, Karl Megerle

Berlin, DNB Diplomatski sotrudnik nemškega lista »Berliner Börsen Zeitung«, Karl Megerle pise o ciljih, ki so si jih v sedanjih vojni zastavili nemški sovražniki, ter jih podrobno razlaga. Najprej poudarja, da države trojne zveze spričo svoje ugodne geopolitične lege, spričo točno postavljenih svojih ciljev in spričo skupnosti svojih življenjskih interesov predstavljajo isto drugačno enoto kakor pa zavezniške države. Težišče držav trojne zveze leži v med seboj jasno ločenih prostorih in njihove koristi se ne križajo. To skupnost osnih držav Megerle potem primerja z neumno sliko, ki so jo za povojni čas v svojih utvarah ustvarili Angličani in Amerikanci.

Zamislili naj bi si bili

»svetovni raj«

v katerem bi na vekomaj vladal mir, poleg tega pa neomejeno blagostanje in neomejena svoboda, raj, v katerem bi bili samo še dobri narodi, zakaj zlobne bi za vselej vtaknili pod ključ in za zapahe. Nekaj časa je bilo res mogoče zapeljivati del svetovno javnosti, piše Karl Megerle, nato pravi dobesedno: »V zadnjih mesecih pa je glede tega nastopila sprememba. Dvoje pomislekov je igralo pri tem odločilno vlogo:

1. — Mali narodi so ugotovili, da bi bili v novem svetu, kakor si ga zamišljajo nasprotniki, samo še velesile, ki bi odločale nad usodo drugih narodov s svojim monopolom na orožje in gospodarsko premočjo.

2. — V nasprotnikovem taboru se že danes kažejo velika nasprotja, ki za bodoči svet pomenijo vse kaj drugega kakor pa večni mir.

Sovjetska Rusija naj bi v Evropi delala red!

Megerle potem omenja izjavo angleškega ministra Edena, ki je v poslanski zbornici dejal, da bi bile v primeru zavezniške zmage samo še tri velesile, ki bi imele velike armade, močno vojno mornarico in letalstvo. V zvezi s tem piše, da pravi pomen te izjave najlepše podaja turško časopisje, ko je zapisalo, da bi bila po sedanjih vojni v Evropi samo še ena oborožena velesila, namreč Sovjetska Rusija. V njenih rokah naj bi bila odločitev, ali naj se male države priključijo Sovjetski zvezi, ali naj se jim pusti orožje, ali naj se jih razoroži in ali naj poleg Sovjetske zveze še dalje

samosvojno žive kapitalistične ali demokratične države, ali pa naj se prilagode sovjetskemu redu. Tudi iz Svica in s Svedske prihajajo glasovi, da se na vodilnih mestih teh dveh držav z zaskrbljenostjo sprašujejo, če le ne bi bilo malo preveč tvegano označevati Sovjetsko Rusijo kot tisto velesilo, ki bi v Evropi delala red.

Za posebno značilno smatra Megerle dejstvo, da so izseljeniške vlade odšle iz angleških in ameriških taborišč zato, ker so morale v Londonu ugotoviti, da tam proti sovjetskim zahtevam ne najdejo nobene pomoči. H glavnim političnim in svetovnonazorskim nasprotjem med Angleži, Amerikanci in Rusi pripominja Megerle, da bi bil v primeru, če bi se hotele Anglija in Združene države porazgovoriti o bodoči usodi Evrope, rezultat ta, da ne bi zavladal mir, pač pa bi se Zahod spreminil v bojišče, na katerem bi se borili tisti, ki so si danes zavezniki, jutri pa bodo smrtni sovražniki, pri čemer bi bili izglede na zmago brez dvoma na strani boljševikov.

Glede na

nasprotja med Londonom in Washingtonom

piše Karl Megerle dobesedno: »Če so se doslej britanski življenjski interesi raztezali na ves svet, se danes že vidi, kako dozorevajo okrog in okrog zemlje ameriški interesi. Nujno so morali pri tem zadeti na angleške in tako se danes britanski imperij že razkrajja. Za Anglijo pa nastaja vprašanje, kako se bo spričo tako močne konkurence Združenih ameriških držav od te vojne spet opomogla.«

Evropa naj bi bila privesek Wallstreeta in Hollywooda!

Svoja izvajanja pa Megerle končuje s pripombo, da sedanja vojna ne pozna nobenih kompromisov in da bo zato ta boj trajal do bridkega konca. Zato bo po njegovem mnenju koristno za vse evropske narode, tudi za tiste, ki danes kritizirajo, ji ne zaupajo ali se boje, če osne sile zmagajo nad boljševizmom, ki pomeni za Evropo smrtno nevarnost, nad politiko, ki ne pozna nikdar miru, nad politiko ravnotežja med silami, ter končno nad ameriškim poskusom, da bi iz Evrope naredili privesek Wallstreeta in Hollywooda.

Težave zimskega vojskovanja v Rusiji

Mraz, ki dosega ponekod do 50 stopinj pod ničlo, zahteva celega moža

Berlin, 24. jan. s. Nek vojni dopis, ki so ga prinesli sobotni nemški časopisi, podaja učinkovit prikaz najraznovrstnejših hudih težav, ki jih morajo junaki borci na področju Stalingrada obnem s silovitimi sovjetskimi napadi prestopati. Izreden mraz, ki dosega v nekaterih urah podnevi in ponoči 50 stopinj pod ničlo, zahteva krčevito napetost vseh čutil do skrajnih človeških možnosti. Medtem pogosto sneži in doseže višina snega višino človeka, kar preprečuje nagle kretnje in naglo gibanje, kakršne bi okoliščine često zahtevale, ko ni mogoče zaradi zamrznega snega prevaliti najkrajše poti. Posebno skrb zahtevajo konji, kakor tudi vse druge živali in tudi motorna sred-

stva, čeprav se ne uporabljajo. Treba jih je spraviti v čimbolj zaščitene kraje, da je mogoče ob primernem trenutku lahko računati na njihovo pomoč. Prehrana vojakov je v teh okoliščinah izredno težavna. Poleg težkosti, ki jih je treba premagati z dovajanjem hrane v prve črte, je hrana, zlasti pa kruh, n. pr. pokrita z ledeno skorjo, ko pride do vojakov, ki morajo uporabljati razna sredstva, da odstranijo ledeno skorjo. Sami borci morajo opravljati razna dela, ki jih v normalnih okoliščinah opravljajo nalašč za to določene čete. Kidati morajo sneg in razdeljevati strelivo ter trdi graditi jarko in odporna središča.

Turška vlada je nepopustljiva do davčnih zamudnikov

Ankara, 24. jan. s. Včeraj se je začelo zaplenjevanje premočnin in nepremičnin, pripadajočih tistim, ki so v zamudi s plačilom posebnega davka na imetje. Postopanje se je pričelo proti onim, pri katerih presega ta davek 100.000 turških funtov. Imetje je bilo zaplenjeno 47 obvezanecem, od katerih je bilo 18 stavljenih pod policijsko nadzorstvo in odvedenih v koncentracijska taborišča na prisilno delo. Med njimi je mnogo veletrgovcev, industrijscev ter dva advokata, ki so bili vsi obvezani plačati 400.000 turških funtov davka. Če ne bodo plačali vsaj polovice, bodo 18 mesecev pod nadzorstvom. Po večini so Jude ali vzhodnjaki. Ti ukrepi so naredili globok vtis, ker kažejo, da je turška vlada odločena neusmiljeno izvesti svoje sklepe.

V Mehiki je izginil velik španski zaklad

Buenos Aires, 24. jan. s. Iz Mehike poročajo, da je med rdečimi španskimi begunci povzročila velikanski vtis vest, ki jo objavlja list »El Universal«, po kateri se je zaklad re-

publikanske vlade, ki so ga prepeljali l. 1939. v Mehiko in ga cenili na 150 milijonov dolarjev, sedaj skrčil na 10 milijonov mehiških pezo. Zaklad je upravljal odbor, ki mu je načeloval Prieto. Pred dvema mesecema so ga postavili pod nadzorstvo mehiške vlade, ki je ugotovila, da je skoraj popolnoma izginil.

Čudna sreča v nesreči

Pariz, 24. jan. s. Na posebno zanimiv način so v nekem kraju blizu zahodne francoske obale odkrili 50 kg zlatih novcev. Listi poročajo, da je nek avtomobil trčil v stebler pred vhodom v neko gostilno. Ta stebler je bil votel in v njem so bili zlatniki iz časa Ludvika XV. in Ludvika XVI. Zanimivo je, da so ljudje že dolgo govorili o nekem zakladu, ki mora biti skrit v tej pokrajini.

Vas samih Metuzalemov

Nekje na Moravskem leži vas Javornik, ki velja za enega najbolj zdravih krajev v Evropi. In res večina prebivalcev iz te vasi doseže naravnost svetopisemsko starost. Če kdo umre pred svojim 90. letom, pravijo, da ga je smrt iztrgala

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

201.

Ko si je malo opomogel, sta ga odnesla k svojim ljudem. Ti so ga obstopili in ga spraševali, če se mu je kaj zgodilo. Ta skrb in dobrota je Vinicija presenetila. Zato je vprašal, kakšni ljudje so. Odgovorili so mu, da podirajo hiše, da se ogenj ne bi razširil.

»Na pomoč ste mi prihiteli, ko sem padel. Hvala vam.«

»Mi ne smemo nikomur odreči pomoči,« je reklo nekaj mož.

Zdaj jih je Vinicij pogledal pozorneje. Videl je, da so docela drugačni kakor drhal, ki jo je gledal vse jutro. Zato jim je dejal:

»Naj vam poplača — Kristus!«

»Hvaljeno bodi njegovo ime,« so odgovorili v zboru.

202.

Ni mogel več spraševati, ker se je onesvestil. Zbudil se je šele neke na polju, na tujem vrtu, sredi neznanih možkih in žensk. Prva njegova beseda je bila, kje je lin. Nekaj časa ni bilo nič odgovora, potem je znan glas dejal:

»Za nementanskimi vrati. Pred dvema dnevoma je šel v Ostriano.«

svojem še »v nežni dobi«. V 18. stoletju se je močno razpasla v tem delu Moravske neka nalezljiva bolezen, le vasi Javornik je prizanesla. Nihče tam ni zbolel, kaj šele da bi umrl za tisto boleznijo. Neko zanimivo poročilo iz Prage ve povedati, da imajo na tem moravskem Javorniku skoraj pri vsaki hiši po enega človeka, ki je star okrog sto let. Dostikrat se zgodi, da vse leto nihče v tej vasi ne umre. Morda bi pa le kazalo, da bi se tisti, ki se preveč boje smrti, preselili tja.

V Birmaniji so uvedli gregorijanski koledar

V Birmaniji so zdaj odpravili dosedanjega birmanskega koledarja in uvedli gregorijanskega. Po prejšnjem birmanskem koledarju se je leto začelo sredi aprila po gregorijanskem časovnem številu.

Mumijam so starodavni Egipčani dajali umetne zobe, da bi tudi na drugem svetu lahko jedle

Danes je že z vso zanesljivostjo ugotovljeno, da so delali umetne zobe že starodavni Egipčani, čeprav je bil ta njihov posel še dokaj preprost. Edina operacija, ki so jo poznali tedanji zobarji, je bilo rezanje čeljustne otekline. Se pred nekaj leti je prevladovalo prepričanje, da so bili starodavni egiptovski zobarji predniki današnjih. Ta zmotna je temeljila na dejstvu, da so našli že mnogo mumij, ki so imele krasne umetne zobe z zlatimi kronami. Podrobnejša raziskovanja pa so pokazala, da so starodavni Egipčani delali umetne zobe v usta samo mumijam, ker so verovali, da človek tudi po smrti je in da mora zato na drugi svet z dobrimi zobmi, s takšnimi, da bodo čimdlje držali.

Jože Krivec:

Klešček išče zlato

Drugi bi pa vsi z njim vred pogledali sreči v obraz in jo z zadovoljnimi očmi pozdravili, kakor bi jo bili že davno slutili, a nikoli prej dosegli. Oklenili bi se je kot svoje najdražje prijateljice, ki ne sme zapustiti njihovih hiš.

Tako je Klešček razmišljal vse dneve, ko je zemlja dobivala pod jesenskim neбом drug obraz in ko je po jutrih ležala razpeta rosna in hladna megla nad zemljo. Haloze so se pogrezle v tišino in meglenost, gladina Dravinje je dobila pod jesenskim neбом sinje obličje. Podpiral je neobrit obraz z zdelanimi rokami, ki so tičale v kratkem in na laktih predrgnjem suknjiču. Redke besede je odgovarjal mimioidnim. Sam vase zamišljen in zaverovan je posedal. Njegove misli so ostajale le okrog zlata, denarja, lepe vasi okrog sina študenta. O, misel na tako srečo ga je docela prevzela.

Ko je neko jutro slana pobelila zemljo, da kravice ni mogel zagnati več na pašo, je zadel Klešček na rame kramp, lopato in motiko v roke in lezel proti travniku. Ljudje, ki so ga videli, se niso nič čudili, saj je vendar v pozni jeseni pravi čas za čiščenje jarkov, za kopanje odtokov in dotokov.

Lezel je naravnost k breščeku, ga ogledoval od vseh strani, od blizu in daleč, nato pa slekel suknjič, podsukal rokava srajce visoko čez lakte in z vso močjo zavilhtel kramp. Ostrava je zapela ob okroglo in zlizano kamenje, ki je bilo pomešano med pesnato zemljo. Hrepenilo je tu pa tam, da se je zaiskrilo in se je kramp odbil ali je obtičal. Vendar so se Kleščekove

mišice napenjale vedno močnejše in kramp je sekal vedno globlje v zemljo. Z lopato jo je potem metal v stran na kup.

Korenine nekdanje lipe, ki so se v zemlji razpletale na vse strani, so bile še kar čvrste. Ni čuda, saj so nekatere bile še žive in je pognala tu pa tam iz njih celo kaka tenka šibica, ki pa jo je ostra kosa ob košnji odrezala ali pa jo je pomulila kravica. Zadeval se je kramp ob nje, jih trgal in vlačil na svetlo, ostra lopata jih je rezala.

Toda brešček se nikamor ni hotel umakniti. En dan, dva, je že delal, a le majhno odprtino je izroval na vrhu.

»Ga boš, kaj?« so ga nagovarjali ljudje, ki so hodili mimo.

»Bog ti daj srečo!«

»Bog jo daj!« je vsekdar odvrnil in mislil delati kar naprej. Pa so mu ponujali še besede in tedaj se je ustavil, s potnega čela obrisal pot ter se malo odpočil.

»Čudim se, da se nisi že kdaj prej spravil nadenj in ga zravnal.«

»Nisem vedel toliko kot zdaj. Drugače bi ga že bil!« je pripomnil.

In ljudje so hodili naprej in se mu smejali, češ šele na stara leta je opazil brešček na travniku. Mogoče je hodil prej slep mimo njega. Dober gospodar česa takega na svojem travniku ne bi hotel imeti, so govorčili.

Klešček je najel še delavca, da bi šlo delo hitreje izpod rok. Še pred zimo bi ga rad končal in tedaj, če Bog da, bo že bogataš, da ga vsa vas ne premore. Bo že pokazal potem nekaterim jezikom! Tudi njegova beseda v vasi bo še kdaj kaj zalegala. Večno pa ne bo zadnji!

Ljudje so mislili, da bo le brešček zravnal in zato se nihče ni čez mero brigal za njegovo delo. Ravna pač brešček, da bo lažje kosil, so mislili.

Ko pa je padala lopata za lopato zemlje na kup in se je dvoje drobnih teles že pogrezalo počasi v jamo, so vendar začeli pogostejše obračati oči proti travniku.

Tu pa tam se je kateri obregnil: »Glej ga, no! Kočar ima delavca. Še kočo mu požre, ker mu ne bo imel s čim plačati. Kočar dela s težakom.«

Kljub temu je zemlja padala še vedno iz jame na kup. Lopata za lopato, kamen za kamnom...

Delavca je najel v sosednji fari, domačega ni maral zaradi jezikov. Čemu neki naj bi vsa vas vedela, kaj jim je kočarska gospodinja kuhala dan za dnem za zajtrk, južino in večerjo. Ni jim treba vedeti, ali je bilo na žgancih kaj ocvirkov ali le mleko.

Sčasoma pa so le radovedne oči nekaterih vaščanov zrle od tihih domov proti travniku. Sosed Režek je nalašč hodil med njivami, da bi mogel od blizu videti, kaj vrta ob cesti. Nekateri so napravili po cesti mimo kako nepomembno pot, da bi mogli zvedeti kaj od njega samega.

»Menda ja ne boš zidal, da koplješ v zemljo?« so ga napeljevali na pogovor.

»Tega že ne! Zdaj vsaj še ne. Če Bog dá, nekoč še mogoče bom. Če Bog dá, da se mi bo trud poplačal!« jim je nejasno odgovarjal.

»A, najbrže boš napravil za vodo, kaj?«

»Kaj pa čem z njo? Trave ne bom zalival z njo. Bo že nebo toliko rosilo, da bo rasla,« je odvrnil.

Tako niso nič potegnili iz njega, delavca pa niso samega nikjer dobili, da bi zapili svoje jezike vanj. Samo radovedno so hodili okrog kot maček okrog vrele kaše, kimali z glavami in se spraševali drug drugega po njegovem početju.